

Asunto ensin 2.0
valtakunnallinen
muutoslaboratorio-
työskentely

UUSI OPPIMISSYKLI ON ALKAMASSA

- Suomen Asunto ensin -periaate on nykymuodossaan mittavan yhteiskunnallisen oppimissyklin tulos.
- Tämä sykli on tullut päätepisteeseensä ja uusi sykli on alkanut.
- Vahva aloitteellisuus ja sitoutuminen Asunto ensin -periaatteen uudistamiseen avaintoimijoiden ja asumisyksiköiden keskuudessa ovat osoituksia uuden syklin alkamisesta.
- Osoitus siitä on myös Asunto ensin -periaatteen toteaminen hallitusohjelmassa ja hallituksen sitoutuminen asunnottomuuden poistamiseen kahdeksassa vuodessa.

- Asunto ensin 1.0 käynnistyi Suomessa neljän viisaan miehen raportilla
- Asunto ensin 2.0 käynnistyy noin 30 viisaan naisen ja miehen tuottamalla ehdotuksella

Heli Alkila, Helsingin Diakonissalaitos
Jenni Eronen, Vailla Vakinaista Asuntoa ry
Virve Flinkkilä, Vantaan kaupunki
Ritta Granfelt, Y-Säätiö
Mea Hannila-Niemelä, Lahden kaupunki
Sanni Joutsenlahti, Sininauhasäätiö
Virva Juurikkala, Sosiaali- ja terveysministeriö
Matti Järvinen, Porin kaupunki
Juha Kaakinen, Y-Säätiö
Juha Kahila, Y-Säätiö, Verkostokehittäjät
Aino-Marja Kairamo, Espoon Kaupunki
Jari Karppinen, AUNE-ohjelma,
Ympäristöministeriö
Anne Kinni, Helsingin kaupunki, asumisneuvonta

Heidi Lind, Rikosseuraamuslaitos
Antti Martikainen, Pelastusarmeija
Irene Merano, HUS
Sari Nyholm, Takuusäätiö
Henri Pelkonen, Sininauhasäätiö
Elina Perkiö Tampereen Kaupunki
Riikka Perälä, Ehkäisevä päihdetyö ry
Laura Pohjanpalo, Espoon kaupunki
Aura Pylkkänen, Takuusäätiö
Sina Rasilainen, ARA
Sanna Tiivola, Vailla Vakinaista Asuntoa ry
Sari Timonen, Y-Säätiö, Verkostokehittäjät
Saija Turunen, Y-Säätiö

MUUTOSLABORATORIO

- Muutoslaboratorio on Suomessa 1990-luvun puolivälissä kehitetty osallistava interventiomenetelmä, jolla tuetaan ja tutkitaan yhteistä analyysia ja suunnittelua vaativia muutosprosesseja työorganisaatioissa, yhteisöissä ja verkostoissa
- Menetelmää on käytetty yli 30 maassa ja sen pohjalta on julkaistu runsaasti tutkimusta
- Muutoslaboratorio on tapa kehittää uusia ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin laajalla pohjalla ko. alan toimijoiden kanssa
- Sen intensiivisyys, kokemuslähtöisyys ja tutkimuspohjaisuus sekä käytännölliset ja käsitteelliset työkalut erottavat sen perinteisestä komiteatyöskentelystä; sitä voidaan pitää keinona toteuttaa ns. deliberatiivista demokratiaa

ASUNNOTTOMUUSTYÖN MUUTOSLABORATORIOT

2019

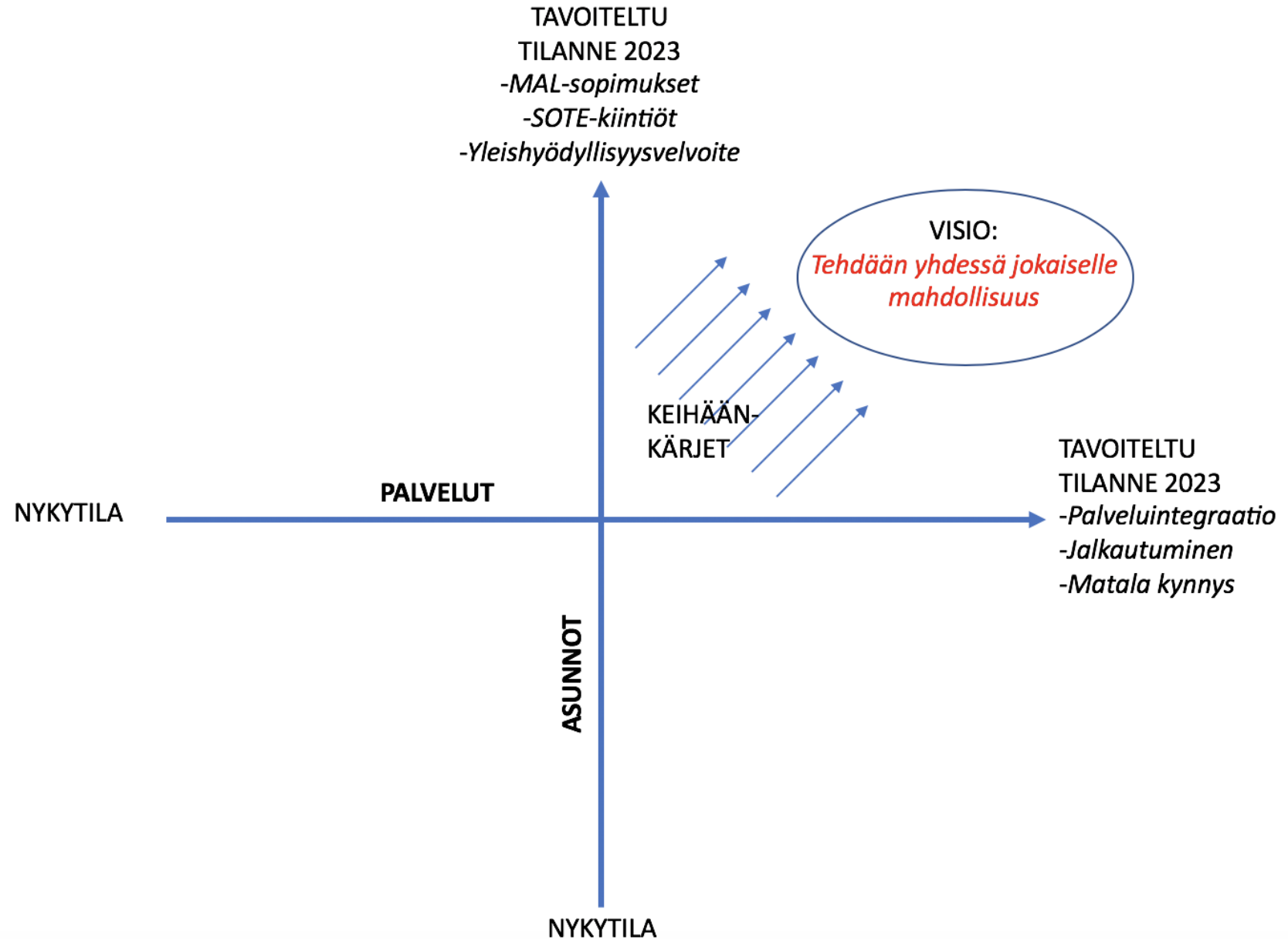
- Suomen asunnottomuustyön kehittämiseksi toteutettiin kolme toisiaan tukevaa Muutoslaboratoriota vuonna 2019
- Ensimmäinen toteutettiin Sininauha Oy:n nuorille asunnottomille tarkoitettussa tuetussa asumisyksikössä Ruusulankatu 10:ssä Helsingissä helmikuusta huhtikuuhun
- Toinen Muutoslaboratorio toteutettiin Tampereen kaupungin ja Tampereen yliopiston koollekutsumana Tampereen asunnottomuustyössä kesäkuusta marraskuuhun; tulokset esitellään Tampereella 9.3.
- Kolmas, Asunto ensin 2.0 -Muutoslaboratorio toteutettiin valtakunnallisella tasolla AUNE-ohjelman, Y-Säätiön ja Verkostokehittäjät -hankkeen koollekutsumana, niin ikään kesäkuusta marraskuuhun
- Asunnottomuustyön kolmeen Muutoslaboratorioon osallistui kaikkiaan 28 organisaation edustajia

ASUNTO ENSIN 2.0 MUUTOSLABORATORIO

- Valtakunnallisen Asunto ensin 2.0 Muutoslaboratorion pohjaksi tutkijat haastattelivat 18 asunnottomuustyön asiantuntijaa ja toimijaa
- Videolle tallennettujen haastattelujen otteita käytettiin haasteiden esiinnostajina ja työskentelyn virittäjinä Muutoslaboratorion istunnoissa
- Muutoslaboratorio kokoontui kuusi kertaa, istunnot kestivät noin kaksi tuntia
- Istuntojen välissä osallistujat tuottivat analyyseja ja ratkaisuehdotuksia seuraavia istuntoja varten
- Kahdessa viimeisessä istunnossa osanottajat hahmottelivat asunnottomuustyön lähivuosien kehityksen vision

1. 07.06.2019: Osanottajat tunnistavat Suomen tämänhetkisen asunnottomuustyön ongelmat ja Asunto ensin-periaatteen kriittiset haasteet. Sovitaan Muutoslaboratorion tavoitteet ja aikataulu.
2. 14.08.2019: Osanottajat muodostavat kuvan Asunto ensin-periaatteen ja asunnottomuustyön kehityksestä Suomessa viimeisten kymmenen vuoden aikana. Tunnistetaan asunnottomuustyön kehityksen tähänastiset päävaiheet ja käännekohtat sekä sen nykyvaihe yhteisöllisen oppimisen syklissä.
3. 08.10.2019: Osanottajat mallittavat esimerkkitapausten avulla asunnottomuuden kehityspolkuja sekä niissä esiintyviä asunnottomuustyön heikkouksia ja katkoksia. Käynnistetään asunnottomuustyön kehittämisen uusien 'keihäänkärkien' hahmottelu.
4. 30.10.2019: Aloitetaan keskustelu osanottajien tuottamista asunnottomuustyön lähikehityksen 'keihäänkärjistä'.
5. 08.11.2019: Osanottajat keskustelevat asunnottomuustyön lähikehityksen vyöhykkeen päälinjoista asuntojen tarjonnan ja tukipalvelujen kehittämisen ulottuvuuksilla. Jatketaan 'keihäänkärkien' työstämistä tähdäten yhtenäiseen ja kattavaan ehdotukseen.
6. 29.11.2019: Sovitaan Asunto ensin 2.0 -vision nimestä. Viimeistellään 'keihäänkärkiä' ja päätetään tavasta, jolla ne tehdään valmiiksi ja julkistetaan.

ASUNNOTTOMUUSTYÖN LÄHIKEHITYKSEN VISIO

VISIOSTA KÄYTÄNNÖN TOIMENPITEIKSI

Vision saavuttamiseksi Muutoslaboratoriossa nimettiin ja kuvattiin kuusi 'keihäänkärkeä' eli konkreettista ehdotuskokonaisuutta:

- 1. Asuntojen saatavuuden vahvistaminen
- 2. Vaativimpien asiakkaiden asuminen ja palvelut
- 3. Työtoiminta ja arjen mielekäs tekeminen; ennaltaehkäisy
- 4. Asunnottomuuden riskien varhainen tunnistaminen ja asumisen turvaaminen
- 5. Päihde-, mielenterveys-, terveys- ja asumispalvelujen integraatio asunto ensin -periaatteen pohjalta
- 6. Asumissosiaalinen työ kuntien ja kuntayhtymien rakenteisiin.

'Keihäänkärjet' konkretisoitiin yhteensä 36 käytännön toimenpide-ehdotukseksi

TYÖ JATKUU...

- RESET-tutkimusryhmä analysoi Muutoslaboratorioiden prosesseja ja tuloksia ja julkaisee niistä tieteellisiä artikkeleita, erityisesti ylisektoraalisesta ja organisaatioiden välisestä oppimisesta
- Teemme kenttätöitä, jolla valmistellaan myöhemmin tänä vuonna toteutettavaa Muutoslaboratoriota, jolla tuetaan toimintakulttuurin uudistamista kolmessa tuetun asumisen yksikössä Tampereella
- Työsuojelurahaston rahoituksella on juuri käynnistetty uusi tutkimushanke 'Yhteinen ammatillinen toimijuus Suomen Asunto ensin-työssä'; se tukee asunnottomuustyön tekijöiden vertaisoppimista ja uusien työkäytäntöjen kehittämistä Tampereella pidettävien työpajojen sekä koko maata palvelevien videokirjaston ja verkkokeskustelujen avulla

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

“Yhteinen ammatillinen toimijuus Suomen Asunto Ensimmäisessä Työssä”

“Collective Professional Agency in Finnish Housing First Work”

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
Faculty of Education and Culture

